

GRAFSCRIFTEN UIT KERKEN TE UTRECHT.

Medegedeeld door M. G. WILDEMAN.

(Vervolg en Slot van De Wapenheraut 1904, blz. 232.)

[Hoofdschild met 4 kwartierwapens; boven alles : Prudenter et constanter. Het hoofdwapen is gevierendeeld : 1. en IV. leeuw met blokjes ;II. en 111. nog eens gevierendeeld : 1. en 4. drie zuilen, 2 en 1; 2. en 3. leeuw. Kwartierschilden herald rechts : 1. als eerste en vierde kwartier van hoofdwapen, dus RENESSE ; 2. gevierendeeld : 1. en 4. een schildhoofd; 2. en 3. geschuinbalkt (FREIJS v. CUIJNRE). Herald links : 1. gevierendeeld : 1. en 4. drie zuilen, 2 en 1; 2. en 3. leeuw (ABCOUDE v. MEERTEN); 2. drie molenijzers, 2 en 1 (MONTFOORT). Het opschrift luidt :]

EPIGRAPHE

Prodesse semper

Proesse raro

Obesse nunquam

D: O: M: T & V: Chris: sal:

Viatorscire si desideras, quis sub lapide quiescat
Homo est ut tu : JOH : A RESESSE : ar : et J : U : L :
Hujus aedis d : Joh : Rapt : canonicus et Decanus psonat
Qoedl : qui ne post funera alicui gravis esset, aut
crecteret parc : et sibi, ut quos vita conjunxerat
mors non dis mon : hoc construi curavit,
Diu autem ab aeterna patria exul tandem summi
imperat : iussu revocatus alacr : vitae mel spe ad
Christum salvat : consessit : sed heus nec istud
solum te scire volvit : verum ut tu constit :
term : (qui ptri nop pt :) memōr cito facias qd :
moriens fecisse velles:

* * *

D : Petri

[St. Pieterskerk.]

Circa Annum 1050 fundatum est templum ac Colle :
gium D : Petri sacrum in urbe Trajecto ab Episcopo
Rarnulpho, qui in crypta episdem templi sepultus mira-
culis vulgi fama celebris habebat. atq: inprimis pueror :
ac infantium morbis credebat. olim mederi :
De fundatione templi vetusti hi versus militum in-
-juria consumptinuper inventa collegio restituti sunt,
et ante chorum collocati, coloribus ornati

D : O : M : & MEMORIÆ, S,

hic sunt confossa Bernoldi praesulis ossa

L

P

* * *

Nobili doctoq : viro D :
Carolo Smijtero :Gan-
densicuriae Hollandiae
Senatori Regio.

Hic posuit FLANDER SMIJTERUS carolus urnam
consul apud Batavos, Regis, Ibere tui
C V M BataVos beLLIs VeXat CIVILIs erInnIs
FIXos heV proprIIIs VVLnera VVLnerIbVs
Martius huncrapuit, caeloq : astraea locavit
hic celebri tantum_ nomine fama viget.
o b : VI : kal : Aprilis.

Joh. Lentius pos :

* * *

D : **Marïæ.**

[**Márie-kerk.**]

Ad ingressum templi interiorum in paradiso.

Honorabili ac pio Dno JOHANNI ASCHAIJCK
Pastori Hautensi, **hujus** Eccle d : Mariae mino-
ris in civitate **hac vicario** ultimae voluntatis
vindices moestis posuere :

Excessit prid : cal : Febr. 1609 :

* * *

ibidem in ambitu ad ostium

Sepulcrum D : JOHANNIS DE STENVORDIAE pbr
animarum accustodis istius eccle : annos
quinquaginta : qui vixit annos LXXXIII

* * *

[Wapenschild, waarachter een banderolle, waarop : Dies ejussicut
umbra Praetereunt. Het schild is gedeeld en vertoont *a.* twee dwars-
balken, respectievelijk beladen met 3 en 2 St. Andrieskruisjes ; *b.* drie
ruiten, 2 en 1. Het blazoën is gedekt door een helm. 't Onderschrift
luidt :]

ADRIANUS ZAEL vicarius perpetuus
Eccle B : Mariae Traject : hoc : sibi monu-

mentum vivens delegit, moritur
autem tert :mensis Apr :I 567.

* * *

In pariete scriptum literis rubris.

MARTINO GRUNDICK, osnaburgensis, hujus sacrae,
Caeserae aedis canon :causis j udicandis praefecto j uris
consulto spectatae hospitalitatis in quo ornando vir-
tutes cum certarent. importuna mors pauperesauxi-
lio doctos patrocinio, bonos Magna spe, privavit, per-
petuo sacrificio, aram, dotem, vasa, vestes tribuendi
ex testo positum A°.MDXXVII, VIII kal : Febr :

Viator Discas ut semper victurus

Et vivas, ut cras moriturus.

[Waaronder een wapenschild, waarin 3 visschen, boven elkander.]

* * *

· sequenti :
Infra in pavimento lapis est sarcophagus cum signo et inscriptione

[Dubbele cirkel, waarin : Magistri ARNOLDI GRUNDIK, Eccle S : Iohis
osnabrugensis depositum A°.I 201. Binnen den cirkel een wapenschild
als boven. Het onderschrift luidt :]

DNI MARTINI GRUNDICK, a r t i u m
Magistri et Legum Doctoris, Hujus Ecclesiae
Canonici Monumenturn.

* * *

In lapide caeruleo.

[Een gebeiteld monument, bestaande uit een basement van drie
geledingen, waarboven op 2 kapiteelen een versierde sarcophaag rust,
waarop een misbeker en twee ampullen (?)]

In de bekroning leest men : Reliquum. Scorelii. canonici.

De op één na onderste geleding van 't basement vermeldt : finis
mors, sic sunt hominis vana o(mn)ia praeter :

De onderste geleding draagt de woorden : Quam cui divino pectus
amore calet.

* * *

Proximum est monumentum JOHANNIS SCORELIJ canon : et pictor :
clariss :

[Vermoedelijk een rouwbord, waarop tusschen twee zuilen met kapi-
teelen en kroonlijst, een dubbele cirkel. Volgens het latijnsch bijschrift

was daarin voorheen het portret van SCOREL geschilderd. Aan den voet der zuilen rustend met de koppen op een basement, ziet men twee dolphijnen. Het basement draagt tot opschrift : *Scptra lignonibus aequo.*

[Van der Lely teekent hierbij aan :]

Hic locus rotundus in medio vacat : ubi olim, ut puto, Effigies JOH : SCHOREL ad viva(m) similitudinem depicta fuit. Haec Effigies ab ANT : MORO facta extat apud sipenesse Schorelii nepotem :

* * *

[Hoofdwapen met acht kwartierschilden. Hoofdwapen : VAN DER BURG (van hermelijn met drie roskammen, 2 en 1). Kwartierwapens : herald rechts : 1. als hoofdwapen ; 2. LEMS (St. Jacobsschelp met ingeschoten schildhoofd van drie stukken) ; 3. NIEUWENHOVE (gevierendeeld : 1. en 4. drie merletten, 2 en 1 ; 2. en 3. vijf merletten (2, 1, 2) ; 4. Vr. MERSCHE (vier aaneengesloten ruiten in de richting van een dwarsbalk. Herald links : 1. SCHOORE (keper, beladen met 3 rozen) ; 2. BUSERE (drie jachthorens, 2 en 1) ; 3. BONEM (keper) ; 4. FEIJS (ooievaar of kraanvogel).]

Het onderschrift luidde :

LAMBERTUS VAN DER BURGIIUS, hujus sacrae aedis
Decanus ADRIANI VAN DER BURGII, equitis aurati regii
per Flandriam senatus praesidis consilii status senatoris,
et sigilli custodis BXRBARA SCHORAE F mortalitatis
memor : vivus : C. C. Q. M. H : P.

Obiit Anno reparatae salutis CIOCCXVII : XVI : cal :
Septembr : vixit annos LXXV : Dies Octo :

* * *

[Steen, waarop een levensgroot mannenlichaam met de handen in biddende houding, waaronder :]

Illustri viro THEODORICO DE BENT-
TIEM D D : Doct : Hujus Ecclesiae
pposito et Archidiacono, qui e
vivi excesserat A°. MCCCCXVII : XV :
kal : Octob : Pia posteritas posuit.

[Hieronder 2 wapenschilden ; herald rechts : een St. Andrieskruis ; achter het schild rijst een mansfiguur ten halven lijve met delinkerhand op het schild steunende. Herald-links : 23 besanten of bollen, geplaatst 5, 4, 5, 4, 3, 2 ; achter dit schild een uitkomende vrouwenfiguur, de linkerarm in zegenende houding.]

* * *

[Vierkante grafsteen met hoofdwapen en 4 kwartierschilden ; onder het hoofdwapen, doch boven het opschrift, een doodshoofd boven gekruiste beenderen. Het hoofdwapen vertoont een keper, beladen met 3 St. Jacobsschelpen. Kwartierwapens : herald rechts : 1. als hoofdwapen ; 2. drie geknopte ruiten, 2 en 1 ; herald links : drie visschen geplaatst als een gaffel, de koppen bijeen, 2. drie halve vluchten, 2 en 1. Onderschrift :]

Exuviae Magi : JACOBI DE LEEVWEN
senioris hujus phani canonici in
hoc sarcophago sepultae sunt, qui
obiit A°. dni 1566 : die vero 18, mensis
martii; cujus aiae propitiatur
Deus : Eccl : 30
Melior est mors, quam amara vita.

* *

In sacello ibidem SANDENBALGIORUM haec legentur in arae olim fundamento notata vernacula lingua.

A°. MCCLXXX daegs na St. Juliane joncfrou, sterf HUYCH ZOUDENBALCH, onse canonic hier begraven : Bidt.

A°. MCCCVIII daegs na Crispins en(de) Crispiniani sterf FREDRIK ZOUDENBALCH zijn broeder, vader van de fundateur, hier begrave(n) Bidt.

A°. 1312 st. Jorisdach sterff die eerwaerdige hr GERRIT ZOUDENBALCH wijlen Proost der kerken a Domdeken en Canonic ten Dom St. Peters ende kerken t'Utrecht, fundateur dezer capelle met twee priesteren in die eer van den Almogende Godt der Heijlige joncfrouwe Maria, ende der Heijlige Apostelen St. Philips en St. Jacobs, ter zijde zijn vader begraven, Bidt.

A°. MCCCX den 111 April sterft jonkv. HAES, FREDRIK ZOUDENBALCHSdr. hier begraven, bidt voor de ziel.

[Waaronder een vierkanten steen met breeden rand, waarin legende. Binnen den rand ZOVDENBALCH met onder de letters o en c een z en daaronder een wapenschild vertoonend : gefaasd van acht stukken, de even balken beladen met respectievelijk 4, 3, 2 en 1 rozen.]

[Het randschrift luidt :] Obiit venerabilis vir dns M. HENRICUS Z LOUDENBALCH Hujus Eccle : Decanus et canonicus A°. M^vCXXXI Die Quinta Maii ac Tymanna soror A°. M^vCXXXI Die XIII Septembris Requiescat in pace.

* *

[Binnen een dubbele omlijning :]

Eruta A°. Di MDLXXX sub Martii Mensis initium
 Conradi epi : ultraject : hujus aedis funclatoris, ex aria
 Plumbea (in qua seculis P : M : Quinque pacifice quieverant)
 pessimorum quorundam hoium non in vivorum solum, sed
 mortuor : etiam debachantium, ossa, et varie dispersa
 projectaq : decanus et canon : ejusdem aedis, ut optime de hoc
 collegio et provincia universa metito patrono gratia
 aliquam riponerent, in unum denuo collecta, et hacten-
 nus in cistula lignea diligenter asservata, in pristinum
 quietis locim quarto kal : Octobris A°. MDXCII D : A : repo :
 suerunt, teste me LAWBERTO BURCHIO, aedis ejusdem decano.

* *
 *

[Hoofdwapen in ovaal schild met 4 kwartierwapens. Het hoofd-
 wapen vertoont : gevierendeeld : 1. en 4. een wild zwijn ; 2. en 3. vier
 kepers. Kwartierschilden : herald rechts : 1. als hoofdwapen (VAN DE
 WERVE) ; 2. AMERONGEN (de dwarsbalk). Herald links : 1. BLEISWIJK
 (de drie bollen met in 't schildhoofd een wolf ?) ; 2. STRUIRE (drie rozen,
 2. en 1). Het onderschrift luidt :]

Nobilis Dne MARIAE ANNAE VAN DE WERVE
 aet : excelleti paretes moest
 F. chariss : PP : ob : 3 Dec : A°. 1636.

* *
 *

[Wapenschild, in ruitvorm, vertoonend : Gevierendeeld : 1. en 4.
 drie leeuwenkoppen, 2 en 1 ; 2. en 3. drie ruiten, 2 en 1, waarboven
 lambel. Het opschrift luidt :]

Obiit Jan :
 Anno 1637

Haec signa d : Jo : DORSTEN, Zelandi : can :
 q : cum latinam non intelligeret lin-
 guam causa fuit, ut acta capituli de-
 inceps vernacula lingua conciperentus

* *
 *

[Rouwbord.]

1640

J : CATHARINA RAMS d^{na} Tul : et Wael
 olim peculium majorum Buchelii men :
 se martio mōrtua, et terrae mandata

fuit, haec patricio quidem fam ; ut nobilissi :
ma omnibus caeremoniis sepulta virgo 80
Annor: circiter, hic, signis in tabula expressis
et ibidem suspensis :

[Wapen met 8 kwartierschilden. Het hoofdwapen vertoont :
Gevierendeeld : 1. en 4. ramskop ; 2. en 3. gedwarsbalkt. Hartschild :
een dwarsbalk.

Kwartierwapens : herald rechts : 1. RAM (als hoofdwapen) ; 2.
HOUBE (keper met 3 achtp. sterren, 2 in schildhoofd, 1 in schildvoet) ;
3. CRIECKEN (gevierendeeld : 1. en 4. zes kersen (?), geplaatst 3, 2, 1.
met de steel naar beneden ; 2. en 3. een St. Andrieskruis ; 4. POTH (een
pot). Herald. links : 1. DOIJENBORG (drie zuilen, 2 en 1) ; 2. DE JONG
(leeuw met blokjes) ; 3. POTH (een pot) ; 4. (plein met schildhoofd,
waarin drie wagenraderen).

[Boven het hoofdwapen : D: 0: M: ; er onder :]

Nobilis et magnea
Virtutis et honestatis
d^{na} CATHARINA RAM A
SCHALKWIJK dna de Tul
et Wael : ob : 15 : Maert
A^o. Chr. 1640 : aet : suae 82
v : mens : 26 : d : ex fra-
tre Haeredes.
P. P.

ille mors gravis incubat,
qui notus minus omnibus,
ignotus moritur sibi :

* *

In lapide sculptura non ignobili ; sed ignis injuria corrupti.

J o : DROSLAGEN can^{us} e t
scholasticus sibi matricque
suae, quae obiit VI : Mart : 67 :

[Waaronder een ovaalvormige omtrek, waarop een priesterlijk
hoofddecksel rust. In genoemde omtrek drie aaneengesloten ruiten
in de richting van een schuinbalk.]

* *

d^{na} WALBTJRGIS BORAB. AMERONGEN
conventus monialium ord : Sti Be-

nedicti prope Trajectum prefecta post
exinanita monasterii sui fundamenta
hunc sibi requici locum elegit praefuit An :
. . . vixit ann : MD . . . cessit
infatis Annos post Chri nativitatem.

[Waaronder hoofdwapen met 4 kwartierschilden. Het hoofdwapen vertoont in ruitschild [liggend op een zwaard met de punt omhoog] een schuinbalk, vergezeld van 6 leliën, geplaatst in de richting van dien balk, 3 boven en 3 beneden.

De kwartierwapens: herald. rechts : 1. als hoofdwapen, doch de lelies „en orle” geplaatst ; 2. blanco. Herald links : 1. Gevierendeel : 1. en 4. drie zuilen, 2 en 1; 2. en 3. een leeuw ; 2. Gevierendeel : 1. en 4. drie zuilen, 2 en 1; 2. en 3. gedwarsbalkt.

* * *

[Vierkante steen met breeden rand. In het midden een cirkel, waarin een wapenschild, dat een aanzienenden sticrenkop vertoont. Boven den cirkel „JOHANNES KELDER”. Er onder :]

D. O. M.

BERNARDO BONCAMP. A. COETSVELT
hujus Eccl. can^s qui obiit. 12 : Junii
1572 : test : curatores posuere.

[In den rand] : HENRICUS TER BEECK A COETSVELD.

[Aan rechter- en linkerhoek van onder, herald. rechts : in cirkel, arm, waarvan de hand een krom zwaard omklemt ; herald. links : in cirkel een golvende dwarsbalk.]

* * *

[Langwerpige steen met rand, waarbinnen hoofdwapen met 4 kwartierwapens. Het hoofdwapen vertoont drie gekroonde leeuwenkoppen. De kwartierschilden : herald rechts : 1. als hoofdwapen ; 2. drie palen van vair met schildhoofd, waarin loopende leeuw-; herald links : 1. dubbele adelaar ; 2. drie molenijzers, 2. en 1. Het randschrift luidt :]

Anno Dⁿⁱ M^{vc} XII Die XI Dec : obiit Egr : vir D^{ns} WIL-
HELMUS DE VARICK hujus Eccle canonicus, sepultus, cujus
Aia req : in sancta pace : A :

* * *

Cum iisdum signis, ut hic supra
WILHELMUS VARICK, minorennis

creatus canons ad instantiam Ducis
Gelriae :1501:ob :1521:

* * *

In ambitu :

THEODORUS GERARDUS, huj us
scholae rector :

[Waaronder, in dubbele cirkel, het symbool van het schoolmeester-
schap, een gekruiste plak en gard.]

* * *

S^{ti} Jacobi

Jacobs-kerk,

In lapide sub organo.

Mr. HUIJBERT JACOBSZ. DUIFFHUIS van
Rotterdam, predicant deser kerke
was, sterf den 3^e April 1581: ende KRIJNT-
GE PIETERSDR. sijn huijsvr : was: sterft 1574
den 26 : Julij, hier beijde begraven.

* * *

In capella S: Andreae viridi colore obducta estant sequentia signa
et verba :

[Links en rechts van 't volgend opschrift een wapenschild; herald
rechts : gedeeld : *a.* drie gewende halve vluchten, 2 en 1; *b.* een gekanteelde
dwarsbalk. Herald links : gedeeld : *a.* drie zilveren visschen ? „en pairle”
geplaatst ; *b.* drie halve vluchten, 2 en 1. Het opschrift luidt :

H e e r DIRCK JANSZ : Priester fun-
dateur deser capelle

Juff. ALYD ANSEM SALMS, d o c h t e r
fundatrice beijder deser vicarijen : de een van
V : missen en d'ander van 111 : missen alle weeke(n).

* * *

[Wapenschild. Gevierendeeld : 1. en 4. een menschenhoofd ; 2.
en 3. drie klaverbladeren, 2 en 1. Hartschild : blanco. Het onder-
schrift luidt :]

Hier leijd begraven AARNOUD HOOFTMAN-
MARTIUS VAN YPEN, wilent koopman en
collonel der stad Antwerpen: die sterft
den 1111 : dag : A^o. MDCIII: out LXI jaaren
Magnum est clidicisse mori, et vivere christo.

EINDE.